

Tietosuoja ja tietoturva Turun kaupungissa

TAI perehdytys uudelle henkilöstölle 8/2024

Yleistä

- **Tietoturvallisuus ja tietosuoja on huomioitava kaikessa tietojen käsittelyssä, erityisesti henkilötietojen käsittelyssä**
- **Tietosuoja on perusoikeus**, joka turvaa henkilön (rekisteröidyn) oikeuksien ja vapauksien toteutumisen henkilötietojen käsittelyssä.
  - **EU:n yleinen tietosuoja-asetus** (General Data Protection Regulation, GDPR) sääntelee henkilötietojen käsittelyä ja sitä täydentää kansallinen lainsäädäntö kuten Tietosuojalaki ja muu erityislainsäädäntö (ks. Liite1)
- **Tietoturva** on yksi tietosuojan toteuttamisen keino ja sen tarkoitus on suojata tietoaineisto ja tietojärjestelmät.
  - Tietoturva tarkoittaa muun muassa organisatorisia ja teknisiä toimenpiteitä, joilla varmistetaan tiedon eheys, luottamuksellisuus ja saatavuus, sekä rekisteröidyn oikeuksien toteutuminen.
    - Eheys = Tieto ei muutu ilman asianmukaisin valtuuksin tehtyjä toimenpiteitä.
    - Luottamuksellisuus = Tietoa voivat käsitellä vain kyseisen tiedon käsittelyyn oikeutetut tahot.
    - Saatavuus = Tieto on (oikeutettujen tahojen) saatavilla silloin kuin sitä tarvitaan.

Henkilötiedot ja henkilörekisteri

- Henkilötietoja ovat kaikki tiedot
  - jotka liittyvät tunnistettuun tai tunnistettavissa olevaan luonnolliseen henkilöön (**rekisteröityyn**)
  - joiden perusteella henkilö voidaan tunnistaa suoraan tai välillisesti esimerkiksi yhdistämällä yksittäinen tieto johonkin toiseen tietoon, joka mahdollistaa tunnistamisen
- Yleisimpiä tunnistetietoja ovat esim. nimi, henkilötunnus, sähköpostiosoite ja puhelinnumero
- Henkilötietoja voi olla talletettuna missä muodossa vain, esim. sähköisissä tiedostoissa, tietokannoissa, paperilla, kortistossa, mapeissa tai ääni-, video- tai kuvatallenteella
- Yhteen liittyvät, samaan käyttötarkoitukseen käsiteltävät henkilötiedot muodostavat **henkilörekisterin**
  - Esim. Opiskelija- tai oppilasrekisterin käyttötarkoitus on ensisijaisesti opetuksen järjestäminen, mutta sitä voidaan käyttää myös ns. yhteensopiviin käyttötarkoituksiin, jotka liittyvät läheisesti opetuksen järjestämiseen.

Erityiset henkilötiedot

- Erityisten henkilötietoryhmien käsittely on kielletty ilman henkilön nimenomaista suostumusta tai laista tulevaa perustetta.
- Erityiset henkilötietoryhmät yleisessä tietosuoja-asetuksessa:
  - rotu tai etninen alkuperä
  - poliittiset mielipiteet
  - uskonnollinen tai filosofinen vakaumus
  - ammattiliiton jäsenyys
  - terveyttä koskevat tiedot
  - seksuaalinen suuntautuminen tai käyttäytyminen
  - geneettiset ja biometriset tunnistetiedot

Henkilötietojen käsittely

- Henkilötietojen käsittely tarkoittaa kaikkia henkilötietoihin kohdistuvia toimenpiteitä, esim. henkilötietojen keräämistä, säilyttämistä, käyttöä, siirtämistä ja luovuttamista.
- Henkilötietojen käsittelyn on oltava asianmukaista, aina tapahduttava tiettyä tarkoitusta varten ja asianomaisen henkilön suostumuksella tai muun laissa säädetyn oikeuttavan perusteen nojalla
  - Käsittelyperusteet*:
    - [rekisteröidyn suostumus](#)
    - [sopimus](#)
    - [rekisterinpitäjän lakisääteinen velvoite](#)
    - [elintärkeiden etujen suojaaminen](#)
    - [yleistä etua koskeva tehtävä tai julkinen valta](#)
    - [rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettu etu.](#)
- Henkilötietojen käsittelyssä on noudatettava aina **Tietosuojaperiaatteita**

Tietosuojaperiaatteet

- [Lainmukaisuus, asianmukaisuus ja läpinäkyvyys](#)
  - Henkilötietojen käsittelylle tulee olla käsittelyperuste, käsittelyn tulee olla asianmukaista ja kohtuullista tarkoitukseen nähden ja käsittelystä on kerrottava selkeästi ja ymmärrettävästi
- [Käyttötarkoitussidonnaisuus](#)
  - Henkilötietoja kerätään ja käsitellään tiettyä, nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten
- [Tietojen minimointi](#)
  - Henkilötietoja kerätään vain tarpeellinen määrä käsittelyn tarkoitukseen nähden
- [Tietojen täsmällisyys](#)
  - Henkilötiedot on päivitettävä aina tarvittaessa: epätarkat ja virheelliset henkilötiedot on poistettava tai oikaistava
- [Säilytyksen rajoittaminen](#)
  - Tietoja säilytetään vain tarvittavan ajan
- [Luottamuksellisuus ja turvallisuus](#)
  - Henkilötietoja suojataan luvattomalta ja lainvastaiselta käsittelyltä sekä vahingossa tapahtuvalta hävittämiseltä, tuhoutumiselta tai vahingoittumiselta.

Rekisteröidyllä on oikeus

- saada tietoa henkilötietojesi käsittelystä
- saada tutustua tietoihin
- oikaista tietoja
- poistaa tiedot ja tulla unohdetuksi
- rajoittaa tietojen käsittelyä
- siirtää tiedot järjestelmästä toiseen
- vastustaa tietojen käsittelyä
- olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi.

- Lapsen ollessa alaikäinen, rekisteröidyn oikeuksia käytännössä käyttää hänen huoltajansa tai muu laillinen edustajansa.
- Huoltajan oikeus saada lapsen tietoja päättyy, kun lapsi täyttää 18 vuotta
- Turun kaupungin tietosuojaselosteet löytyvät verkosta: <https://rekisteri.turku.fi>
- Rekisteritietojen tarkastus- ja oikaisupyyntöjen ohjeet löytyvät : <https://www.turku.fi/tietosuoja>

Tietoturvaloukkaukset

Tietoturvaloukkaus voi olla esimerkiksi:

- hävinnyt henkilötietoja sisältävä tiedonsiirtoväline (esimerkiksi USB-tikku)
- varastettu tai kadonnut tietokone, tablettitietokone tai matkapuhelin
- murtautuminen tietojärjestelmään tai kiinteistöön
- suunnittelematon tietojärjestelmän käyttökato
- haittaohjelmatartunta
- kyberhyökkäys tai sen yritys
- tulipalo, vesivahinko tai muu häiriö konesalissa
- henkilötietoja sisältävän dokumentin postitus väärälle henkilölle
- henkilötietoja sisältävän sähköpostin lähettäminen väärälle henkilölle

Tee ilmoitus !

- Tietoturvaloukkaukset esim. murtautuminen tietojärjestelmään, haittaohjelmatartunta, kyberhyökkäys ilmoitetaan **Servicekeskiin**
- Jos tietoturvaloukkaus koskee henkilötietoja, tulee ilmoitus tehdä välittömästi aina myös lähijohtajalle sekä osoitteeseen tietosuoja@turku.fi
  - Kerro ilmoituksessa mahdollisimman tarkasti:
    - Mitä on tapahtunut?
    - Mitä henkilötietoja ja kuinka monen henkilön tietoja loukkaus koskee?
    - Kuka antaa lisätietoja?
  - Turun kaupunki on velvollinen ilmoittamaan henkilötietoja koskevista tietosuojaloukkauksista valvontaviranomaiselle sekä joissakin tapauksissa myös rekisteröidyille, joita loukkaus koskee.

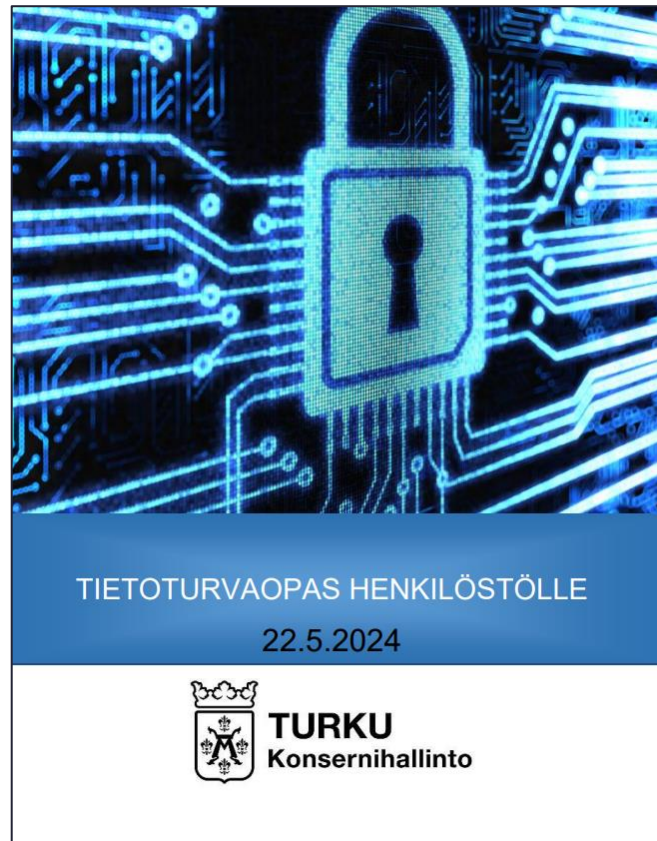
Tietosuojan ja tietoturvan ohjeistukset ja koulutukset

Ohjeistukset ja lisätietoa:

- [Tietoturvaopas henkilöstölle](#)
- [Metku : Tietosuoja ja tietoturva \(sharepoint.com\)](#)
- [Dotku : Ohjeet, periaatteet ja politiikat](#)
- [Tietosuoja | Turku.fi](#)

eOppivan sähköinen oppimisympäristö:

1. [Digiturvallinen työelämä](#)
2. [Tietosuojan ABC julkishallinnon henkilöstölle](#)
3. [Tietosuojan ABC 2 – Syvemmälle tietosuojaan](#)

Tietoturvan ja tietosuojaan huoneentaulu

Noudata annettuja tietoturvaohjeita ja -käytäntöjä

Älä hätäänny, jos jotain poikkeavaa tapahtuu.
Soita rohkeasti kaupungin ServiceDeskiin.

Ilmoita tietoturvaloukkaukset
Servicedeskiin, ja myös
tietosuoja@turku.fi jos loukkaus
koskee henkilötietoja

Muista kunnioittaa muiden yksityisyyttä.
Näin ylläpidät luottamusta.

Huolehdi erityisesti etätöyssä kannettavan
tietokoneen ja sen tietojen suojaamisesta.
Hanki suojakalvo, joka estää sivulta tapahtuvan
salakatselun.

Hävitä tietosuojattava
jäte asianmukaisesti.

Lukitse tietokoneesi/ohjelmistot tai kirjaudu niistä ulos
aina kun poistut sen läheisyydestä.

Pikanäppäin + L

Käytä aina eri salasanaa eri järjestelmissä.
Säilytä salasanat ja muut kirjautumisessa
käytettävät tunnisteet huolellisesti.

Varo paljastamasta luottamuksellisia tietoja
sivullisille työpaikalla tai sen ulkopuolella esim.
sosiaalisessa mediassa.

Älä surffaa arveluttavilla nettisivuilla. Älä avaa
outoja sähköpostiviestejä tai niiden liitteitä.

Huolehdi tietojen
asianmukaisesta
käsittelystä ja säilyttämisestä.

Henkilöstön tietoturvaopas sekä lisätietoja tietoturvasta ja tietosuojasta
löytyy Turun kaupungin [tietosuoja-](#) ja [turvasivuilta](#) Metkusta

Yhteystiedot

Tietoturva :

[Servicedesk palveluportaali](#)

Tietosuoja:

tietosuoja@turku.fi

- Tietosuojavastaava Sari Järvinen
- Tietosuoja-asiantuntija Marjo Pekkala

Liite 1

Lainsäädäntöä

- ❑ Suomen perustuslaki ([Suomen perustuslaki 731/1999 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#))
- ❑ EU:n yleinen tietosuoja-asetus (GDPR General Data Protection Regulation) ([EUR-Lex - 02016R0679-20160504 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#))
- ❑ Tietosuojalaki ([Tietosuojalaki 1050/2018 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#))
- ❑ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki ([Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#))
- ❑ Laki ammatillisesta koulutuksesta [Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX®](#)
- ❑ Tiedonhallintalaki ([Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta 906/2019 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#))

Liite 2

Hyödyllisiä linkkejä – lisätietoa myös kotiin

- [Tietosuojavaltuutetun toimisto](#)
- [Digiturvallinen elämä | Digi- ja väestötietovirasto | Digi- ja väestötietovirasto \(dvv.fi\) \(DVV koulutuskokonaisuus + testit \)](#)
- [Digiturvapalvelut | Digi- ja väestötietovirasto | Digi- ja väestötietovirasto \(dvv.fi\)](#)
- [Digiturvajulkaisut | Digi- ja väestötietovirasto \(dvv.fi\)](#)
- [Nyt valppaana verkossa! | Nyt valppaana](#)